

Edukimi në Distancë

Kujdesi, Zhvillimi dhe Edukimi në fëmijërinë e hershme për moshën 0 - 6 vjeç

**AKTIVITETET E MUAJIT MAJ PËR GRUP MOSHËN
0-18 MUAJ/VJEÇ**

JAVA E PARË

E MARTË – 4 MAJ - Të provoj të ushqehem vetë?

Të provoj të ushqehem vetë?

Zhvillimi i aktivitetit: Pas moshës 6 muajshe, fëmijët duhet të mësohen me ushqimet e forta gradualisht, duke filluar me ato në formë të puresë. Edhe pse në fillimet e tyre fëmijët mund t'i përdorin duart apo pak më vonë edhe gishtat për të ngrënë nga pjata, lejojeni që ta bëjë këtë e të provojë të ushqehet vetë. Mjafton ta përgatisni ushqimin dhe t'ia vendosni përpara bashkë me një lugë të vogël. Fortësia e ushqimit rritet me rritjen e moshës dhe aftësinë e fëmijës për të përtypur. Qëndroni pranë fëmijës por lejojeni të provojë të ushqehet vetë. Edhe nëse njolloset dhe ha me duar, s'ka gjë. Sot e rëndësishme është që të provojë të ushqehet vetë. Më vonë do t'i mësojë rregullat e sjelljes në tavolinë.

E MËRKURË – 5 MAJ - Erdhi koha e tregimit

Erdhi koha e tregimit

Zhillimi i aktivitetit: Për fëmijët e vegjël, kur e dinë se çfarë të presin, i ndihmon shumë të ndjehen të sigurtë, të qetë dhe të kontrollojnë botën e tyre. Kjo arrihet me krijimin dhe ruajtjen e rutinave të përditshme në të njëjtin rend dhe në të njëjtën kohë çdo ditë, si për shembull: mund të bëni një shëtitje në mëngjes, pastaj ndërrim të pelenave e pastaj ushqimi, më pas pushim dhe pastaj vjen koha e tregimit. Në këndin tuaj të përbashkët të leximit, uluni dhe prisni që fëmija të vijë vetë aty tek ju. Lejojeni ta zgjedhë cilindo libër dhe tregojini një tregim ose 'lexoni' së bashku figurat. Lejojeni të përpiqet t'i kthejë vetë faqet e librit. Lejojeni të kthehet pas në tregim sa herë të dojë. Ndiqeni ritmin e tij/saj dhe kënaquni së bashku.

E ENJTE - 6 MAJ - Edhe unë pastroj

Edhe unë pastroj

Zhvillimi i aktivitetit: A e dini se fëmijët e vegjël, ashtu siç dinë të bëjnë nga pak rrëmujë, ashtu edhe dinë ta rregullojnë rrëmujën? Mjafton që t'i mësojmë si ta bëjnë këtë. Sot luani së bashku në këndin e fëmijës dhe pas lojës, nxiteni fëmijën që ta rregullojë vetë ambientin e tij/saj duke e kthyer çdo gjë në vendin e vet. Mos e ndihmoni. Edhe nëse lodhet pak, lejojeni të pushojë e më pas sërish t'i dërgojë lodrat në vendin e vet. Gradualisht me rritjen e fëmijës, rregullimi i ambientit le të jetë pjesë e rutinës ditore për të. Fillojeni atë duke i dhënë fëmijës vetëm një detyrë dhe duke e shtyrë që ta bëjë çdo ditë [për shembull: hedhja e teshave në kosh].

E PREMTE - 7 MAJ - Shiritat me ngjyra

Shiritat me ngjyra

Zhvillimi i aktivitetit: Sot ju mjafton një objekt i përshtatshëm për trupin e fëmijës në të cilin do të mund t'i vendosni disa fije me ngjyra apo shirita me ngjyra. Hapni disa vrima në të dhe pasi t'i vendosni fijet, lidheni fundin e tyre nga të dyja anët. Jepjani objektin fëmijës dhe lejojeni të zbulojë se çka do të bëjë me fijet. Lëreni të provojë disa herë gjersa i tregoni se si mund t'i tërheqë fijet apo shiritat në të dy anët, si nga brenda objektit ashtu edhe nga jashtë.

JAVA E DYTË

E HËNË – 10 MAJ – Ti je shumë i/e mirë

Ti je shumë i/e mirë

Zhvillimi i aktivitetit: Dëshironi që fëmija juaj të ketë një ndjenjë rehatie, sigurie, besimi dhe inkurajimi? Krijoni me të një marrëdhënie të fortë dhe pozitive! Duke filluar nga lindja, foshnjat mësojnë se kush janë nga mënyra se si trajtohen. Përmes ndërveprimeve të përditshme, prindërit, të afërmit dhe kujdestarët u dërgojnë foshnjave mesazhe si: ti je i/e zgjuar, i/e mirë, i/e dashur, më pëlqen të luaj me ty, etj. Këto formojnë vetëvlerësimin e foshnjës.

Forcojeni sot marrëdhënin tuaj pozitive duke luajtur 'Të gjeta!' Vendosni një pecetë mbi fytyrën e tij/saj, dhe pastaj hiqeni atë dhe thoni "të gjeta" - me siguri se fëmijës do t'i plasë e qeshura. Sa herë që ju do të përpiqeni ta vendosni sërish pecetën në fytyrën tuaj ose të fëmijës, foshnja juaj përmes tingujve që do t'i lëshojë dhe lëvizjeve me duar dhe këmbë ju bënë të ditur se ai/ajo dëshiron që ta luajë përsëri lojën. Ajo/ai ndjek rolin e tij/saj dhe vazhdon të luajë derisa të mërzitet. Për sot kaq mjafton.

E MARTË – 11 MAJ – 'Flasim' për emocionet

'Flasim' për emocionet

Zhvillimi i aktivitetit: Edhe para se fëmijët t'i përdorin fjalët, nëse ju u rrëfeni përvojën e tyre emocionale, kjo i ndihmon fëmijët që t'i lidhin ndjenjat e tyre me fjalët. Sot bëhuni pasqyra e tyre: reflektoni emocionet e tyre, jo domosdoshmërisht t'i imitoni saktësisht. Bëjeni fytyrën ashtu siç e bën fëmija juaj dhe më pas emërtojeni emocionin përkatës me zë të qetë e të butë. Kur tregoni me shprehjen dhe zërin tuaj se i kuptoni ndjenjat e tyre, ju e ndihmoni fëmijën tuaj të marrë pronësinë e përvojës emocionale. Përgjigjuni vokalizimeve të tij/saj, kur foshnja bën zhurmë ose lëshon tinguj. Bëni me kokë dhe përgjigjuni sikur po e kuptoni se çfarë po përpiqet të thotë. Ata e mësojnë mirë bisedën edhe para se të fillojnë të flasin.

Shumë e rëndësishme për ju prindër: Mësoni t'i jepni hapësirë foshnjës suaj kur ai / ajo nuk është në gjendje të luajë dhe është i mbingarkuar ose i irrituar. Flisni butë, përqafojini dhe lëkunduni lehtë me ta para dhe mbrapa për t'i ndihmuar të pushojnë e të qetësohen.

E MËRKURË – 12 MAJ - Muzikë me rrake-take

Muzikë me rrake-take

Zhvillimi i aktivitetit: Sot përgatisni një rrake-take me mjetet që i keni në shtëpi. Do t'ju duhen vetëm disa kapakë të shisheve në të cilat do të hapni një vrimë dhe t'i lidhni në një tub plastik ose tub të vogël letre. Ngjyrat e ndryshme dhe zhurma që bëjnë bashkë do të jenë një lodër shumë interesante për fëmijën. Mundeni poashtu edhe të vendosni produkte të ndryshme nëpër kuti më të vogla dhe ta lejoni fëmijën që t'i tundë ato e të dëgjojë zhurma të ndryshme.

E ENJTE - 13 MAJ - Ngacmojmë shqisat

Ngacmojmë shqisat

Zhvillimi i aktivitetit: Tashmë qesja sensorike besojmë është pjesë e lodrave të fëmijës suaj. Sot krijoni një qese të re ose pasurojeni me më shumë objekte qesen që e keni. Ne ju propozojmë që ta mbushni një qese me gurë të vegjël që i gjeni jashtë, me forma dhe madhësi të ndryshme [të përshtatshme për dorën e fëmijës]. Më pas mbusheni qesen me ujë dhe vendoseni me ngjitës aty ku dëshironi që fëmija të luajë: në dysheme, në tavolinë ose në këndin e fëmijës. Mund të vendosni brenda saj edhe një lodër të vogël që bën zhurmë. Lejojeni fëmijën t'i ndjejë gurët brenda qeses dhe shikoni reagimin e tij/saj. Flisni me të duke e pyetur çfarë po ndjen dhe emërtojeni ndjesinë: e fortë? e ftohtë? kush bëri zhurmë?, etj. Ju mund ta mbushni qesen me çfarëdo materiali që i ngacmon dhe stimulon shqisat e fëmijës.

E PREMTE - 14 MAJ - Luajmë mbi top

Luajmë mbi top

Zhvillimi i aktivitetit: Sot vendoseni fëmijën mbi një top ose mbi një peshqir të mbështjellë rrumbullak. Masazhojani me lehtësi trupin duke i dhënë edhe mundësi që të lëvizë përmbi top apo peshqir. Këtë mund ta bëjë duke qëndruar edhe në shpinë edhe në bark.

Më pas, provoni t'i bëni ju disa lëvizje të lehta ngadalë si ulje e ngritje në dysheme dhe do të shikoni që edhe fëmija do të përpiqet t'ju imitojë.

JAVA E TRETË

E HËNË – 17 MAJ – Argëtohemi në ujë

Argëtohemi në ujë

Zhvillimi i aktivitetit: Aktivitetet e rutinës ditore të përkujdesjes ndaj foshnjes mund të kthehen në aktivitete argëtuese dhe stimuluese për fëmijën, përveç kohës cilësore që kaloni së bashku. Foshnjat mund të ulen pa mbështetje rreth moshës gjashtë muajshe, dhe ju mund të forconi muskujt e shpinës së tij/saj gjatë kohës së larjes. Uleni foshnjën në vaskë apo legen dhe vendosni disa lodra rreth saj/tij. Vendosni edhe një sfungjer i cili është një lodër shumë e mirë për fëmijët dhe lejojeni të luajnë pak me ujë dhe mund t'u tregoni se si t'i përplasni duart në ujë. Bëjeni ju disa herë e më pas fëmija do t'ju ndjekë dhe do ta përsërisë veprimin.

E MARTË - 18 MAJ - Artisti/ja me kos

Artisti/ja me kos

Zhvillimi i aktivitetit: Sot ju duhet vetëm pak kos të cilin e hidhni në tavolinën e fëmijës ose edhe në dysheme. Përvishjani mëngët fëmijës dhe lejojeni të 'pikturojë' çkado që mundet e si të mundet, pa u merakosur që mund të njolloset. Në këtë lojë, fëmija mund dhe duhet të njolloset dhe mund edhe të shijojë kosin. E rëndësishme është ndjesia në duart e tij/saj dhe zbulimi që do të bëjë me kosin dhe duart e gishtat e tij/saj. Ju mund t'i jepni edhe një furçë të vogël. Qëndrojeni pranë gjatë lojës dhe shprehni emocionet tuaja dhe përgëzojeni ose udhëzojeni gjatë lojës. Në fund, pastroni së bashku vendin. Jepini një pecetë që ta pastrojë tavolinën.

E MËRKURË – 19 MAJ - Loja me flluska

Loja me flluska

Zhvillimi i aktivitetit: Kjo lojë mund të luhet me fëmijë edhe më të vegjël. Me pak ujë dhe sapun krijoni një masë shkumëzuese, nga e cila vetëm duke fryrë me një pipë mund të krijohen qindra flluska sapuni. Nëse fëmija është më i/e vogël, fryni ju flluskat dhe shikoni reagimin e mrekullueshëm të foshnjës suaj. Nëse fëmija është pak më i/e madh/e dhe di të fryjë, lejojeni ta bëjë këtë e t'i bëjë vetë flluskat e tij/saj. Kjo lojë do të ishte më e mirë nëse luhet jashtë në natyrë dhe fëmijës i jepet mundësia që të zvarritet apo të ecë jashtë duke kapur flluskat.

E ENJTE - 20 MAJ - Shporta magjike

Shporta magjike

Zhvillimi i aktivitetit: Në një shportë, kuti, apo çfarëdo që keni në shtëpi [mjafton ta përshtatni me madhësinë e foshnjës suaj] vendosni disa nga lodrat e tij/saj dhe thurni pjesën e sipërme me fill ose spango apo fjongo. Afrojeni tek fëmija dhe kërkonin që t'jua japë një lodër. Lejojeni të afrohet vetë dhe të përpiqet që ta nxjerrë lodrën prej aty. Ju mund t'ia demonstoni një herë ngadalë se si mund të nxirret lodra e më pas ta lejoni që të provojë vet. Mos e ndihmoni. Edhe nëse mërzhitet e qan pak, është në rregull. Lejojeni të qetësohet vetë e të provojë sërish. Kthejeni këtë sfidë të vogël në lojë hareje duke e nxitur dhe përgëzuar për përpjekjen dhe nxjerrjen e lodrës prej aty.

E PREMTE – 21 MAJ – Lodra e lëvizshme

Lodra e lëvizshme

Zhvillimi i aktivitetit: Fëmijët fillojnë të zvarriten duke përdorur barkun e tyre dhe kjo i ndihmon në zhvillimin e përgjithshëm fizik. Vendoseni fëmijën në bark dhe vendosni një lodër që lëvizë në mënyrë që fëmija të mund ta shikojë. Lëvizeni disa herë lodrën duke nxitur interesimin e fëmijës derisa i/e vogli/la juaj të fillojë të bëjë përpjekje për ta kapur lodrën. Ai/ajo mund të rrokulliset e të zvarritet për ta arritur lodrën. Ju mund ta përgëzoni kur e merr lodrën e sërish ta vendosni në një vend tjetër, e fëmija përpiqet sërish për ta marrë.

Lodrat lëvizëse i ndihmojnë që të zhvillohen dhe gjithashtu argëtojnë foshnjën. Përmes tyre, zhvillohet koordinimi i lëvizjes, shkathtësia e përgjithshme fizike dhe forca.

JAVA E KATËR

E HËNË – 24 MAJ – Pikniku ynë

Pikniku ynë

Zhvillimi i aktivitetit: Vendi më i mirë për të filluar me ushqime të reja për fëmijën tuaj është kur bëjmë piknik në natyrë. Tregojini fëmijës që sot do të shkoni në piknik dhe se do ta përfshini në përgatitjet për piknik. Uluni në një batanije dhe së bashku provoni ushqimet e reja dhe mënyra të reja të ushqyerjes. Rehatojeni fëmijën nëse ka ende nevojë për mbështetje kur ulet, dhe lejojeni t'i provojë ushqimet, të luajë, të zhagitet, etj.

Piknikun mund ta pasuroni edhe me lojën ndijore dhe natyra jashtë është e mbushur me gjëra të reja për t'i eksploruar dhe stimuluar shqisat e tij/saj. Lëre të zvarritet përreth në terrene të reja - bar, papastërti, gjethe, gurëz, etj. Lëre të marrë materiale të reja - shkopinj, baltë, lulë, fije bari, gurë, etj. Vetëm mbajeni në vëzhgim të kujdesshëm dhe komunikoni vazhdimisht me të.

E MARTË - 25 MAJ - Unë jam si diell

Unë jam si diell

Zhvillimi i aktivitetit: Besoj tashmë e keni caktuar kohën kur dilni së bashku me fëmijën në natyrë. Fëmija ka nevojë për rrezet e diellit, për ajrin e pastër, për lojën në bar apo për të qenë në natyrë. Ju duhet t'ia siguronit këtë çdo ditë, të paktën 30 - 60 minuta në ditë. Nuk ka rëndësi loja që bën në natyrë. Mund edhe të qëndrojnë mbi një batanije e të përpiqet të lëvizë e rrotullohet në të. Mund të luhatet, të ecë zbathur apo të zvarritet në bar, të luajë edhe me lodra të ndryshme. Qëndrojnë gjithmonë pranë duke siguruar që të mos lëndohet por duke i lejuar hapësirën e vet.

E MËRKURË – 26 MAJ - Libri i fjalëve të mia

Libri i fjalëve të mia

Zhvillimi i aktivitetit: A ju ka shkuar ndërmend të krijoni librin e fjalëve të para për fëmijën tuaj? Deri rreth moshës 2 vjeç fëmija ka rreth 50 fjalë në fjalorin e tij/saj. Krijoni kujtime të bukura bashkë. Libri i fjalëve është një prej tyre.

Merrni një fletore me kopertina të trasha dhe për çdo fjalë që fëmija thotë, ju vendosni në të figurën përkatëse, sipas rendit që fëmija e ka thënë edhe fjalën. Ju mund ta vendosni edhe shkronjën e parë të fjalës, mund ta shkruani edhe gugatjen e parë apo foton e fëmijës nëse e keni fotografuar duke folur.

Edhe nëse fëmija është pak më i/e madh, nuk është vonë për ta filluar këtë libër dhe këtë kujtim së bashku. Ju mund ta shikoni këtë libër së bashku herë pas here, të plotësuar me fjalët e reja që fëmija i thotë çdo ditë. Nëse fëmija nuk e thotë fjalën saktë, mos e korrigjoni. Vetëm thuajeni fjalën edhe njëherë më ngadalë dhe saktë – fëmija do të mësojë nga kjo.

E ENJTE - 27 MAJ - Loja e preferuar

Loja e preferuar

Zhvillimi i aktivitetit: Ndoshta deri tani nuk e keni provuar dhe ju kuptojmë. Jeni druajtur se fëmijët mund të sëmuren nga papastërtitë që mund t'i ketë dheu.

Tani është koha për ta lejuar fëmijën që të provojë të luajë me dhe. Ne ju sigurojmë që është nga lojrat më të preferuara për të gjithë fëmijët - e dini se fëmijët kanë nevojë të marrin edhe ca mikrobe sepse vetëm kështu sfidohet dhe fuqizohet sistemi i tyre imunitar.

Pra sot, kur të dilni jashtë në natyrë, lejojeni fëmijën t'i zhysë duart e tij/saj në dhe e ta ndjejë atë në duart e gishtat e tij/saj. Lejojeni të manipulojë me dheun dhe lodrat që ka. Mund t'i hidhni edhe pak ujë e të bëhet baltë. Ju kujdesuni që të mos e fusë në gojë, përndryshe le të bëhet pis, le të luajë, le ta hedhë e të bëjë çkado që i duket interesant.

Nëse nuk do të dilni jashtë, ju mund të mbushni një tas apo legen të vogël me dhe, fëmija juaj do të çuditet, do të provojë të kuptojë çka është dhe do të luajë edhe me lodrat e tjera e do të kënaqet. Ju mund të fshihni edhe lodra të vogla në tasin me dhe, ndërsa fëmija juaj do t'i gjejë. 😊

E PREMTE – 28 MAJ – 'Thyejmë' gjëra

'Thyejmë' gjëra

Zhvillimi i aktivitetit: E dini që fëmijët kanë shumë qejf që t'i përplasnin gjërat me njëra-tjetrën. Kthejeni këtë në lojë për ta dhe për ju. 😊

Mbusheni një qese të vogël me shumë gjethë, me shpageta ose me guacka të vezëve të ziera, apo çfarëdo që ju vjen ju ndërmend. Vendoseni qesen aty ku fëmija mund ta shohë dhe lejojeni të zvarritet e të shkojë ta marrë. Shikoni me kujdes reagimin e tij/saj....dhe lojën që do të bëjë me të. Do ta përplasë, do ta shtypë me dorë, do ta gjuajë, do ta provojë këtë disa herë e do të kënaqet. Kjo është një lojë shumë e mirë për t'i treguar fëmijës çfarë i lejohet të thyejë e të përplasë e çfarë jo.

